

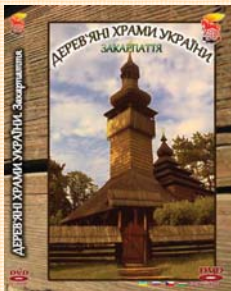
Заява Українського товариства охорони пам'яток історії та культури

Впродовж останніх 15 років українська влада в черговий раз повертається до питання "відтворення" Десятинної церкви у м. Києві. У лютому 2011 р. оголошено конкурс на визначення містобудівної, культурної, архітектурної та мистецької концепції консервації та сучасної музеєфікації автентичних залишків церкви Богородиці (Десятинної), пам'ятки археології національного значення "Місто Володимира – дитинець стародавнього Києва з фундаментами Десятинної церкви" із створенням архітектурного ансамблю з можливістю екскурсійного відвідування, відправлення релігійних потреб громадян та проведення протокольних заходів.

Прикриваючись намірами консервації і музеєфікації автентичних залишків храму, ініціатори конкурсу його обов'язковою умовою бачать будівництво над автентичними підмурками пам'ятки національного значення архітектурного ансамблю з можливістю відправлення релігійних потреб та здійснення протокольних заходів.

У вересні ц.р. пропозиції про відтворення втраченої у 1240 р. давньоруської пам'ятки на-

◆ У видавництві "Студія Слово" вийшов відеофільм "Дерев'яні храми України. Закарпаття". Фільм розповідає про архітектуру, історію та сучасне життя дерев'яних храмів Закарпаття. Відеоподорож починається від бойківського храму в селі Ужок, продовжується Воловецько-Міжгірською долиною, закарпатською частиною Мармароша з його дерев'яною "готикою" і закінчується гуцульською Струківською церквою в Ясіні.

Крім пам'яток, у кадр потрапили й закарпатці: священники, церківники, прості парафіяни. Знімальна група навіть піднялася високо в гори, до церкви, що її доглядають останні дві мешканки "неіснуючого" села Кужбії.

Фільм озвучено п'ятьма мовами, які можна вибирати у DVD меню. Тривалість фільму 1 год 10 хв. Допомогу у підготовці фільму надали: мистецтвознавець, дослідник закарпатської дерев'яної архітектури Михайло Сирохман, авторка проекту і сайту "Дерев'яні храми України" Олена Крушинська, архітектор, дослідник дерев'яної архітектури Європи Карел Куча і

були вигляду проекту Закону України "Про відродження унікального символу православ'я – церкви Богородиці (Десятинної) у місті Києві", внесеного до Верховної Ради України народним депутатом Ю. Р. Мірошниченком.

Цей проект повністю протирічить чинному світовому та українському законодавству в сфері охорони культурної спадщини. Він передбачає відміну низки положень українських законів та настанов міжнародних конвенцій, ратифікованих Україною. А головне, будівництво сумнівної з архітектурної точки зору новобудови знищить численні археологічні пам'ятки Старокиївської гори, знищить історичний ландшафт, традиційну містобудівну ситуацію і, вірогідно, саму історичну гору.

Українське товариство охорони пам'яток історії та культури підтверджує заявлену у 1996, 2004, 2005 та навесні 2011 року позицію, підтриману широкою пам'яткоохоронною громадськістю, стосовно неможливості відтворення Десятинної церкви за відсутності будь-яких даних щодо її первісного вигляду. В іншому разі воно буде розцінено світовою спільнотою як грубе порушення ратифікованої Україною Конвенції ЮНЕСКО "Про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини".

Товариство вважає за доцільне увічнити пам'ять про Десятинну церкву шляхом музеєфікації автентичних залишків та впорядкування території давнього Дитинця.

керівник проекту "Туристичні марки – Україна" Владімір Гулін-Мігалець (Чехія). "Студія Слово" також висловлює щире подяку священникам православних та греко-католицьких парафій Закарпаття. 05.01.2011, <http://derev.org.ua>

◆ Для реалізації завдань, визначених Планом організації виконання постанови Верховної Ради України від 21 жовтня 2010 року № 2633-VI "Про відзначення 140-річчя з дня народження видатної української поетеси, громадського діяча Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки)", схваленим на засіданні Кабінету Міністрів України 10 листопада 2010 року (протокол № 64) у Волинській області оголошено 2011 рік – Роком видатної української поетеси, громадського діяча Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки).

Утворено Організаційний комітет та затверджено План заходів з підготовки та відзначення в області 140-річчя від дня народження Лесі Українки та 100-річчя з часу написання драми-феєрії "Лісова пісня". 26.01.2011, <http://prostir.museum>

◆ Музей українського письменника Михайла Коцюбинського (1864-1913) планується відновити до травня у селищі Симеїз на південному березі Криму, йдеться у повідомленні ініціаторів відкриття музею.

Письменник відвідував Симеїз двічі – у 1895 і 1911 роках. Вперше Коцюбинський жив у будинку товариша по роботі в Бессарабії, винаря Урсин-Немцевича. Ця будівля була зруйнована під час війни. У другий приїзд з сім'єю орендував кімнату у купця Гафурова. Саме за цією адресою в Симеїзі планується відкрити постійну експозицію.

Музей Коцюбинського в південнобережному селищі існував з 1968 року, але 12 років тому його було закрито. У 2010 р. влада Симеїзу зробила ремонт і передала будівлю під експозицію.

...Одним з експонатів музею стане рідкісна книга любовної прози, написана племінницею письменника Михайлиною Коцюбинською за листуванням Михайла Коцюбинського з його коханою, Олександрою Аплаксіною. 28.01.2011, <http://prostir.museum>

◆ За кошти бюджету Львівської області розробляються три генеральні та історико-архітектурні опорні плани трьох населених пунктів Старосамбірського району – міст Добромилів, Хирів та села Лаврів. На території останнього є унікальна і найдревніша духовна святиня України – Лаврівський василіанський монастир Св. Онуфрія.

Розробка містобудівної документації адміністративних районів та населених пунктів області проводиться згідно із Схемою планування тери-

торій Львівщини. На ці потреби, за словами заступника голови ОДА Володимира Губицького, з обласного бюджету виділено 900 тисяч гривень.

Лаврівський монастир святого Онуфрія входить до переліку небагатьох, які діють на території України від княжих часів донині – Києво-Печерська лавра, Зимненський і Жидиченський монастирі на Волині.

Офіційним підтвердженням існування Лаврівського монастиря ще в давньоруські часи є знахідки розкопок, які проводили на території Онуфріївської церкви 1986 року. Тоді, зокрема, знайшли кераміку XII-XIII століть. 05.01.2011, <http://zik.com.ua>

◆ У музеї "Резиденція", розташованому в колишньому палацовому комплексі Баварських королів в Мюнхені, виявлено мощі св. праведної Єлисавети, дружини священника Захарії і матері св. Іоанна Хрестителя, родички Пресвятої Богородиці.

Мощі знаходяться в залі, що носить назву "Reliquienkammer", де демонструються дорожні релікварії, виконані в кінці XVI – сер. XVIII ст. майстрами з Аугсбурга і Мюнхена. Релікварій з частиною мощей (скоріш, головою) праведної Єлисавети у вигляді лежачого на подушечці розшитого перлами оксамитового головного убору виконали мюнхенські майстри в період з 1590 по 1640 р. Про те, що мощі належать саме св. праведній Єлисаветі, дізналися лише недавно, коли реставратори розчистили безцінну знахідку.

Історія появи цих мощей в Мюнхені до кінця не вивчена, але відомо, що вони були привезені в столицю Баварії з Риму не раніше кінця XVI ст. 31.01.2011, <http://www.sedmitza.ru>

◆ У Миколаєві створять археологічний музей під відкритим небом – городище "Дикий Сад". Збір коштів вже почали миколаївські археологи за підтримки регіонального благодійного фонду "Меценат".

За словами директора науково-дослідного центру "Лукомор'я" Кирила Горбенка, музеєфікації буде піддана цитадель, територія якої оточена ровом. Це приблизно 0,5 га землі, на яких розташовано близько 20 археологічних об'єктів: житлові, оборонні комплекси. Планується частину об'єктів законсервувати в тому вигляді, в якому вони були розкопані. Археологи будуть домагатися, щоб біля городища було споруджено приміщення музею.

Ідею створення музею під відкритим небом підтримав міський голова Володимир Чайка. 01.02.2011, <http://prostir.museum>

■ хроніка та інформація

◆ Волинські археологи відреставрували два горщики кінця X ст., знайдені біля городища в Шепелі: “горщик-холодильник” і “горщик-мікрохвильовка”. Про це УНІАН повідомили у прес-службі ДП “Волинські старожитності”. Як зазначено в повідомленні, уламки двох керамічних посудин разом з іншими знахідками волинські археологи знайшли ще в минулому році при розкопках давньоруського поселення біля городища в с. Шепель Луцького району. Разом з іншими знахідками уламки виявили в одному житлі.

З'ясувалося, що це були два горщики одного типу, але різні за розміром та призначенням. Більший призначався для зберігання їжі, найімовірніше, каші. Він має подовжений корпус. Такий горщик не дуже зручно засовувати у піч, зате зручно закопати наполовину у землю і там зберігати їжу. Грунт її охолоджував, завдяки чому вона довше зберігалася. Менший горщик призначався для розігріву їжі. Розміри меншої посудини дозволяють зачерпувати кашу з більшого горщика. Отже, кашу розігрівали в печі. На користь цієї версії свідчить те, що менший горщик сильно обпалений, оскільки частіше бував у печі.

“Обидва горщики явно місцевого виробництва, оскільки виготовлені на ручному гончарному колі. Тип і орнамент горщиків широко відомі в домонгольські часи. Посуд датується кінцем X – першою половиною XI століття”, – повідомив старший науковий співробітник ДП “Волинські старожитності” Віктор Баюк.

Після наукової обробки горщики поповнять фонди Волинського краєзнавчого музею. 13.02.2011, <http://www.unian.net/rus>

◆ Впродовж найближчих двох років всі китайські музеї та бібліотеки будуть для відвідувачів безкоштовними, повідомила газета “Чайна дейлі” з посиланнями на міністерства культури і фінансів країни. Скасовувати плату за вхідний квиток музеї та бібліотеки державного і провінційного рівнів почнуть поступово вже наприкінці поточного року, а до кінця 2012 р. всі вони стануть безкоштовними.

Уряд передбачив збільшення фінансування музеїв та бібліотек, які будуть позбавлені такої статті доходу, як оплата вхідних квитків. Кампанія почалася ще в 2008 р., коли уряд розпорядився поступово скасовувати платню за відвідування музеїв і бібліотек.

Наразі у Китаї понад 3 тисячі музеїв. На кінець 2010 р. понад 1,7 тис. музеїв вже стали безкоштовними для відвідувачів. 14.02.2011, <http://www.istpravda.com.ua>

◆ У музеї “Пирогово” біля Києва повністю згорів унікальний будинок експозиції “Карпати”.

Пожежа сталася близько третьої години ночі 22 лютого 2011 р. Як розповіли в музеї, першим пожежу помітив охоронець, чий пост розташований приблизно за сто метрів від “Карпат”. “Незадовго до пожежі він відправився на обхід, а коли повертався, побачив, що будинок вже горить”, – зазначив заступник директора музею “Пирогово” Віталій Каленяк.

За його словами, у згорілого карпатського будиночка був солом'яний дах і дерев'яні стіни. “Він згорів повністю буквально за 15 хвилин. На щастя, поруч з ним не було інших будинків, і вогонь не поширився”, – зазначив він.

На місці будинку залишилося кілька цеглин і недогорілі колоди. 23.02.2011, <http://www.ut.net.ua>, <http://prostir.museum>

◆ Позолочену статую Тутанхамона і ще три предмети, вкрадені мародерами з Каїрського музею, було повернуто назад. Разом зі статуєю до музею повернулися одна з 10 фігурок ушебті (загробних слуг), бронзова труба з дерев'яною сурдиною і частина опахала. Всі ці предмети входять до колекції Тутанхамона. Стан статуї пристойний, відколено тільки частину корони і ступні фігури. Фігурка ушебті і бронзова труба виявилися в ідеальному стані, їх вже зараз повернуто до експозиції. Опахало ж було розколоте на дві частини, одна з яких розбилася на 11 шматків.

Для захисту старожитностей Єгипту буде створено спеціальний відділ в поліції, що буде забезпечувати безпеку на розкопках і в музеях. Владі не вдалося захистити частину старожитностей від мародерів, тому що поліцейські в музеях були не озброєні.

Хвиля пограбувань і мародерства накрила Єгипет під час заворушень, викликаних поваленням режиму Хосні Мубарака. Так, з одного

тільки Каїрського музею було вкрадено декілька десятків експонатів, частину з яких вже вдалося повернути. 13.04.2011, <http://www.segodnya.ua/news/>

◆ Цього року на Личаківському цвинтарі у Львові спільними зусиллями польських та українських реставраторів відновлять 6 об'єктів. Польське Міністерство культури і національної спадщини виділило на ці роботи більше 470 тис. злотих. "Це – вже четвертий рік реставраційних робіт на окремо вибраних об'єктах Личаківського цвинтаря. Роботу проводить спільна польсько-українська команда. Важливо, що і об'єкти вибираються спільно українськими і польським експертами за такими критеріями, як мистецька цінність, роль, яку та чи інша особа відіграла в історії Львова. Що стосується коштів, то ці роботи фінансуються Міністерством культури та народної спадщини, і цього року їх вартість становитиме понад 470 тис. злотих", – повідомив інспектор польського Міністерства Міхал Міхальські.

Цього року до реставрації були відібрані такі об'єкти: надгробок Іларіона Еліяевича авторства Г. Кузневича, надгробок родини Куриловичів авторства П. Евтельє, надгробок Ісидора Поланського, надгробок Антона Шімзера авторства П. Евтельє, надгробок Едварда фон Валіша авторства Ю. Марковського і надгробок Габріелі Запольської авторства Ю. Галензовського. 14.04.2011, <http://zik.com.ua>

◆ Найближчим часом у Бахчисараї відкриється Центр кримськотатарського музею La Richesse. Про це повідомили в прес-службі Меджлісу кримськотатарського народу з посиланням на главу Мустафу Джемільова.

За його словами, до музейної експозиції увійшло близько півтори тисячі експонатів, серед них різні літографії, гравюри, зображення і предмети побуту кримських татар, зібрані кримським татариним Гулівером Алтином, що проживає у Франції. В цілому колекція включає експонати, створені до 1944 року, останні з них – це фотографії німецьких солдатів Другої світової війни. 23.06.2011, *Новости Крима*, <http://prostir.museum>

◆ Комітет всесвітньої спадщини ЮНЕСКО закликає українську владу ввести мораторій на будівництво висотних будівель на схилах Дніпра у Києві. Про це повідомляють активісти громадської ініціативи "Збережи старий Київ", які

перебували на 35-й сесії, що проходила з 19 червня у Парижі. "Комітет із всесвітньої спадщини висловлює сум з приводу деградації панорами вздовж Дніпра і повторює своє прохання до Держави-учасниці (України) ввести мораторій на висотні будівлі", йдеться в тексті резолюції ЮНЕСКО. Як відомо, останні роки стали фатальними для панорами Дніпра. Зокрема, у 2004 р. розпочалося будівництво першої висотної будівлі на вулиці Грушевського, 9 а, у 2007 поряд почали зводити елітну багатоповерхівку по вулиці Мазепи, 11 а. У 2011 р. було розпочато спорудження вертолітного майданчика на дніпровських схилах. 24.06.2011, *Українська правда*, <http://mynews-in.net> Фото: <http://dt.ua>

У Токіо завершується будівництво телевежі Токуо Sky Tree, яка стане найвищою в світі, досягнувши по завершенні робіт позначки 634 метри. У вежі розміститься більше 300 бутиків, ресторани, акваріум, планетарій і театр. 20.07.2011, <http://ru.msn.com>, Фото: Getty Images

На Закарпатті працюють над створенням нового туристичного маршруту "Водяні млини Боржавської долини". Ініціатори проекту переконані, що він зробить регіон не лише рекреаційно привабливим, але й дасть можливість підзаробити місцевим мешканцям, які через безробіття змушені працювати за кордоном.

"На Закарпатті існує голод на туристичний якісний продукт, пов'язаний з автентикою та який би відображав історично різноманітні технічні досягнення регіону", – зазначив голова ГО "Боржавські ініціативи" Денис Добра.

Сьогодні водяний млин у селі Луково – єдиний діючий в Іршавському районі. Коли була збудована споруда, не пригадує навіть її 60-річний господар Денис Сенинець. Зараз млин рідко використовують за призначенням, – лише, коли потрібно змолоти борошно на хліб. Відтак громадськість обіцяє відновити непрацюючі млини регіону та вже незабаром презентувати новий туристичний маршрут. 28.07.2011, <http://prostir.museum>

■ хроніка та інформація

◆ У Холмі ведуться археологічні розкопки на місці древньої резиденції князя Данила Галицького. Об'єкт датується першою половиною XIII ст. Роботи організовано у рамках міжнародного дослідницького проекту під назвою "Резиденційно-сакральний комплекс на Замковій горі у Холмі", прийнятого польським міністерством науки і вищої освіти на 2010–2013 рр.

Науковці, які працюють на розкопках, порівнюють за характером і призначенням це місце із Акрополем. Якщо гіпотези дослідників підтвердяться, це буде наукова сенсація XXI століття.

Про це пише газета "Волинь нова". ... З'ясувалося, що гора є п'ятиметровим насипом, під яким знаходиться добре прихована реліктова кам'яна споруда XIII ст. княжої резиденції Данила Романовича. Її поява була пов'язана з величезною будівельною акцією, першим етапом якої стало розширення та вирівнювання поверхні узгір'я. Археологи відкрили мури палацу із оздобленим входом, а також мури храму. 3.09.2011, <http://zik.ua/>

◆ Чотири мініатюри Пересопницького Євангелія намалював у XVI столітті відомий у той час майстер із галицького міста Самбір — Федуско. Таке відкриття зробив львівський реставратор і художник Лев Скоп.

Митець у своєму дослідженні використав розповіджений у західному мистецтвознавстві метод формального аналізу. Своє наукове відкриття Лев Скоп аргументував у своїй книзі "Майстер мініатюр Пересопницького Євангелія — Федуско, маляр зі Самбора".

Досі ім'я автора мистецького оздоблення Пересопницького Євангелія не було відомо. Адже у XVI ст. майстри рідко підписували свої роботи. Художник Лев Скоп доводить, що фігуративні і орнаментальне оздоблення Євангелія виконав майстер Відродження — Федуско (ім'я не встановлено). 01.09.2011, <http://www.radiosvoboda.org>. На фото: Лев Скоп демонструє мініатюри.

◆ Археологи виявили в китайській провінції

Хенань в місті Лоян стародавнє поховання 770 р. до н.е. У землі були знайдені останки 12 коней, а також 5 дерев'яних колісниць. За слова-

ми археологів, це найбільш добре збережена гробниця даного періоду. У похованні також були виявлені бронзовий посуд і фрагменти кераміки періоду Західної Чжоу. Судячи з усього, гробниця належала місцевому аристократу, повідомляє Daily Mail. Поховання було знайдено випадково в ході будівництва будівлі для міської лікарні. 06.09.2011, <http://zhelezyaka.com>

◆ Рукописи горять. Тому найцінніші стародруки Національної історичної бібліотеки матимуть електронні версії.

"Національна історична спадщина України — світовий доступ в електронному форматі" — так називається масштабний проект, який реалізовує

наразі Національна історична бібліотека України спільно з компанією "Електронні архіви України". У його рамках найцінніші видання, які має у своїх фондах книгозбірня, отримають нове електронне "обличчя". Наразі добігає кінця реалізація першого етапу проекту — створення електронного алфавітного каталогу Національної історичної бібліотеки. Відтак інформація про всі видання, які має у своїх фондах книгозбірня, з'являться на сайті бібліотеки (нині там уже можна переглянути майже 306 тисяч карток). ...Як розповідає директор бібліотеки Алла Скорохватова, в першу чергу оцифрують найбільш затребувані серед читачів стародруки. Оскільки їх часто запитують і переглядають відвідувачі, раритети зношуються і пошкоджуються. А якщо "гортати" їх відскановану версію на екрані комп'ютера, це безумовно врятує книжці життя. 08.09.2011, <http://www.umoloda.kiev.ua>. Фото з сайту: <http://dibu.kiev.ua>

◆ До 960-річчя Києво-Печерської лаври і 85-річчя заповідника, 2 вересня, у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику відкрився Музей історії Києво-Печерської лаври.

"У музеї можна на власні очі пересвідчитись, з якою щирою вірою в серці і самовідданістю Богів створювали святиню ченці, і з якою турботливістю її зберігали історики", — розповіла директор заповідника Марина Громова. Відтепер відвідувачі можуть ознайомитись

із майже тисячолітньою історією найдавнішого монастиря Київської Русі. Музей розташували у автентичних келіях соборних старців Києво-Печерської лаври XVIII сторіччя. ...Експозиції займають 20 музейних залів і розміщені за хронологічним порядком. ...Для всіх охочих відвідати музей Києво-Печерської лаври: експозиція знаходиться в третьому корпусі, праворуч від центрального входу до заповідника. Музей працюватиме щодня з 9.00 до 18.00 без вихідних. Вхід до музею оплачується за загальним квитком на вхід до Лаври — 25 грн. для дорослих і 12 грн. для учнів. 05.09.2011, <http://culture.unian.net>. На фото: Ікони "Преподобний Іоан Багатостраждальний", "Святий Еразм Печерський та Георгій Победоносець", "Преподобний Агапіт Безмізник", "Святий Єфросинія Полоцька та Іуліянія Ольшанська" — дерево, олія, початок XIX ст. Книга "Патерик Печерський", 1853 р, шапка преподобного Іоана Багатостраждального, 1847 р. Фото Ганни Горпинченко

◆ 21 вересня у межах святкування 200-річчя від дня народження зачинателя нової української літератури, речника національного відродження Галичини Маркіяна Шашкевича в приміщенні музею "Русалка Дністрова" відкрилася виставка "Апостоли Духа".

Матеріали виставки розповідають про спроби не одного покоління львів'ян відновити зруйновану у 1939 році церкву Святого Духа, що є символом національного відродження, з якою пов'язана діяльність о.Маркіяна Шашкевича, митрополитів Андрея Шептицького та Йосипа Сліпого. Представлено унікальні фотографії, графічні та живописні роботи.

Одночасно з відкриттям виставки відбудеться презентація оновленого (після ґрунтовних ремонтно-реставраційних робіт) приміщення музею — вежі церкви Святого Духа, пам'ятки архітектури XVIII ст.

Зокрема, відвідувачі матимуть можливість оглянути модернізований механізм старовинного годинника, встановленого на Святодухівській дзвіниці у 1786 році. 21.09.2011, <http://zaxid.net/home>. Фото: Музей "Русалка Дністрова". lvivgallery.org

◆ Знаменита пам'ятка архітектури і історії, великий білий Лівадійський палац відзначає 100-річчя. 27 вересня 2011 р. були проведені перші ювілейні урочистості, зокрема пройшло освячення палацу, також були представлені унікальні марки та листівки, створені спеціально до ювілею.

На честь 100-річчя Лівадійського палацу, спільно з "Укрпоштою" створено унікальну поштову марку, яка представлена всього у 100 примірниках.

Після освячення палацу митрополитом Сімферопольським і Кримським Лазарем почалася основна подія першого дня святкування — презентація унікальних поштових марок та їхнє спецпогашення. Штемпелем, який діє лише в цей день, марки були погашені і перейшли в розряд раритетів. 28.09.2011, <http://prostir.museum>

◆ У рамках ІХ наукових читань 6–7 жовтня відбулася Міжнародна наукова конференція "Спас Чернігівський у всесвітній історико-культурній спадщині". Науковий форум, організований Національним архітектурно-історичним заповідником "Чернігів стародавній", був присвячений 975-річчю першої літописної згадки про Спасо-Преображенський собор у Чернігові. Дослідники з України, Росії та Білорусі представили свої наукові статті з різноманітної тематики. Головними напрямками конференції були: дохристиянський період та пережитки язичництва; хрещення Русі і перші храми; храми Чернігово-Сіверщини як осередки духовності і культури; храми Чернігово-Сіверщини як пам'ятки давньоруської архітектурної спадщини; дослідження пам'яток сакрального мистецтва; храми як місце поховання князів, княжих родин та духовенства; персоналії, пов'язані з храмами Чернігова і Чернігово-Сіверщини; охорона, реставрація та музеєфікація культових споруд. 10.10.2011, <http://naiz1.pp.net.ua>. Фото Валентина Воробєя.

◆ В Олеському замку на Львівщині готують-ся до розміщення відомої картини “Битва під Віднем”. Для цього тут проводять роботи з підняття даху, аби розмістити картину розміром 8x8 кв. м. Зараз картина експонується в Польщі. Про це 11 жовтня повідомив директор Львівської національної галереї мистецтв Борис Возницький.

“Зараз в Олеському замку піднімаємо стелю. Коли ці роботи закінчаться — наразі точно не знаю, але обіцяють закінчити впродовж місяця”, — сказав Возницький. Вартість робіт, з його слів, 300 тис. грн.

Ще одна велика картина цього ж періоду, за словами Бориса Возницького, “Битва під Парканами”, яка також експонується у Варшаві, має повернутися в Золочівський замок. Необхідні підготовчі роботи там було проведено значно раніше. ...Він нагадав, що відновлення двох картин тривали чотири роки. “Європа дала на це 4 млн євро”, — додав директор. Відомо, що “Битва під Парканами” у XVII ст. була найбільшою за розмірами батальною картиною Європи. 11.10.2011, <http://zaxid.net>

◆ На Житомирщині відкрили музей української домашньої ікони. Експозицію з понад п'ятьма тисячами експонатів розмістили в історико-культурному комплексі в місті Радомишль. Унікальну колекцію понад 15 років збирала ініціатор проекту — Ольга Богомолець. Відновлення самої будівлі — колись — папірні Києво-Печерської Лаври, з якої виходили перші християнські першодруки, а потому — млина — затягнулося на 4 роки. ...Серед експонатів — багатометрові домашні іконостаси, крихітні подорожні образи, козацькі та гуцульські складні ікони, написані на полотні, виліті з металу та вирізьблені з дерева. Є у колекції і особливо цінні взірці.

“Ці ікони писані ще не на склі, а на тому, що було перед склом. Це була шліфована слюда, за цією слюдою шліфованою нема ні тканини, ні паперу, ні дерева. Ікони писалися на зворотній стороні цієї шліфованої слюди, таких ікон збереглося дуже мало”, — розповіла О. Богомолець. Вже наступного року “Замок Радомишль” туристи змо-

жуть відвідати не лише для огляду експозиції, а й для участі у численних майстер-класах з живопису чи виготовлення паперу. А в ландшафтному парку поруч з музеєм проводитимуть фестивалі середньовічної культури. 1.10.2011, <http://24tv.ua/>

◆ У Таїланді через повені затоплено храмовий комплекс Чайваттанарам (Chai Watthanaram) у стародавній столиці країни Аюттхаї (Ayutthaya), що входить до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Повінь вже називають найбільш руйнівною за всю історію країни. Причиною її став тропічний шторм, за яким пішли рясні мусонні дощі, звичайні для цих широт в період з серпня по жовтень. 04.10.2011. <http://lenta.ru>. Фото с сайта wikipedia.org, користувача Evilarry

◆ Те, що декларуючи свою любов до Ужгорода і бажання очистити його історичне обличчя від рекламно-вивіскових нашарувань і архітектурно-будівельно-комунальних спотворень, ужгородська влада насправді переслідує

власні меркантильні інтереси, стає очевидним дедалі більше.

Останнім прикладом стало рішення виконавчого комітету Ужгородської міськради, яким (попри обіцянку Віктора Погорелова не додавати, а знімати рекламні щити, що спотворюють місто) було на три роки продовжено дозволи на існування 174-х, раніше встановлених білбордів і надано дозволи на встановлення ще 20-ти нових.

Тим часом під самісіньким носом у міської влади, буквально навпроти вікон торця адмінбудинку Ужгородської міської ради, бізнес вже майже повністю окупував не просто історичну споруду, а унікальну архітектурну пам'ятку XVIII ст. Можна довго говорити про “цінність” і “якість” різного роду кафешно-алкошопівських прибудов до цієї будівлі, але те, що кількаметрова реклама **XL-club**-у разом з “тарілкою” сателітної антени на стіні амбару та винного льоху 1781-го р. — явище просто ганебне, очевидно для всіх, хто наділений бодай крихтою любові до рідного міста і хоча б краплею здорового глузду. 11.10.2011, <http://www.pamjatky.org.ua/>

◆ Основні культурні та історичні пам'ятки Лівії не було пошкоджено під час збройного конфлікту в країні, але існує небезпека їх розграбування, повідомляють французькі ЗМІ з посиланням на заяву представників ЮНЕСКО. Директор центру культурної спадщини ЮНЕСКО Франческо Бандаріні заявив, що організація передала НАТО документи з географічним розташуванням усіх культурних пам'яток Лівії, щоб уникнути обстрілу і серйозного збитку. П'ять об'єктів культурної спадщини в Лівії перебувають під охороною ЮНЕСКО. Це археологічні пам'ятки Лептіс-Магна, Сабрати і Кірени, наскельний живопис в горах Тадрарт-Акакус і старе місто в Гадамесі.

ЮНЕСКО 2 березня припинило співпрацю з владою Лівії та відновило її у вересні, коли противники режиму встановили контроль майже над усією територією Лівії і оголосили єдиним легітимним органом влади Перехідну національну раду (ПНР). 21.10.2011, РІА Новості. На фото: Лептіс-Магна – стародавнє місто на території сучасної Лівії. Завдяки своєму розплануванню місто одержало назву "Рим в Африці".

◆ Відбулася неофіційна зустріч експерта міжнародної організації із захисту пам'яток культури ІКОМОС Тодора Крестева з представниками громадських організацій Києва. Є шанси, що він донесе інформацію про справжній стан забудови в історичному центрі міста до ЮНЕСКО. Зустріч дасть значно більше результатів для міста, ніж десятки зустрічей з офіційними чиновниками. Про це повідомив голова комісії Київради з питань культури та туризму Олександр Бригинець. Місія Крестева в Україні полягає в оцінці стану Андріївської і Кирилівської церков, проте він виявляє непідробний інтерес до стану охорони інших пам'яток історії. 25.10.2011, <http://www.istpravda.com.ua/>

◆ Із фондів відділу народного мистецтва Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького зникло 157 одиниць зберігання, зокрема 148 історичних кахлів, а також свічки, дзбанки, баклажки, плесканки.

Про це із посиланням на конфіденційні джерела повідомив кореспондент ЗІКу. Не встиг у Львові вщухнути скандал, пов'язаний зі зникненням 40 раритетів XV–XVIII ст. із фондів кирилических шрифтів та стародруків, що його виявили торік у липні після звіряння, як іще більша за обсягом пропажа стала відомою тепер. ...Оскільки торік викрадені музейні стародруки збувачі намагалися оцінити на ринку антикваріату, то, ймовірно, що й українські старожитності із Національного музею у Львові можуть виплисти на "чорному ринку" чи будуть запропоновані колекціонерам українського мистецтва. 26.10.2011, <http://zik.ua/>

◆ Важкою будівельною технікою безперервно нищиться літописна гора Щекавиця, на якій розташована пам'ятка археології національного значення – "Культурний шар городища IX–XIII ст." (охоронний номер 260058-Н).

Інвентаризація центрального історичного ареалу Києва виявила зникнення 52 пам'яток археології, 13 знаходяться в аварійному стані.

Про це стало відомо під час обговорення Історико-архітектурного плану Києва, який є складовою Генерального плану до 2025 року, на Консультативній раді Головного управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київради (КМДА). Повідомив голова комісії Київради з питань культури та туризму Олександр Бригинець. Депутат переконаний, що ми, кияни, повинні стати поперек шляху влади і забудовників, бо іншого способу врятувати Київ немає. Оскільки ні КМДА, ні Київрада на це не спроможні. 26.10.2011, <http://bryhynets.com>

■ хроніка та інформація

◆ Керченський історико-культурний заповідник поповнив свої фонди різними культурними цінностями та археологічними знахідками.

За даними прес-служби міністерства культури Криму, останнім часом Кримська митниця передала заповіднику культурні цінності, затримані при спробі незаконного вивозу з України. Серед переданих предметів – монети Золотої Орди, датовані XIII–XIV ст., монети

Російської імперії XIX – початком XX ст., монети СРСР, а також деяких закордонних держав. Особливий інтерес фахівців викликали наручні годинники, зроблені швейцарською фірмою Tavannes Watch Company у першій третині XX ст. 20.10.2011, <http://www.osvita.org.ua>

◆ У львівському Музеї народної архітектури та побуту "Шевченківський гай" стукають сокири та кипить робота – спеціалісти з України та Норвегії реставрують дві пам'ятки дерев'яної архітектури початку XIX століття.

Про це на прес-конференції на території музею під відкритим небом розповіли учасники реставраційного проєкту, – повідомляє кореспондентка ЗІКу.

Пам'ятки реставрують з дотриманням усіх норм старих технологій – так вони краще зберігаються. Пощастило бути оновленим двом селянським хатам під солом'яними стріхами – із сіл Либохори та Мшанець. На цьогорічні роботи норвезькою стороною було виділено 350 тис. грн.

Хата з с. Мшанець уже майже готова – лишилися незначні внутрішні роботи. Над будівлею з Либохорів активно працюють. 27.10.2011, <http://zik.ua/>

◆ Гру-вікторину під назвою "Краєзнавчий калейдоскоп" днями провели в Чернігові для вихованців міського Центру туристсько-оздоровчої та виховної роботи з дітьми та молоддю.

Захід мав на меті урізноманітнити форми і методи вивчення рідного краю, активно залучити гуртківців до вивчення історичних місць і пам'яток Чернігова, виховати почуття поваги до сла-

ветного історичного минулого рідного міста і щиро-го патріотизму.

Гра-вікторина проводилась серед гуртківців Центру ТОВРДМ у двох вікових групах: 5–6 та 7–8 класи. Загалом змагалися 23 команди, шість із яких ішли поза конкурсом.

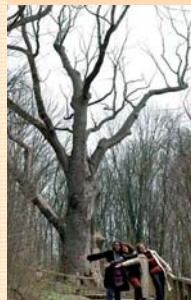
Команди отримували картку із завданнями щодо об'єктів історичного орієнтування, які вони повинні були визначити, знайти і на кожному з них відповісти на запитання з історичного, літературного краєзнавства. Крім того, на учасників чекали цікаві ігрові етапи. 31.10.2011, <http://naiz1.pp.net.ua>

◆ З Національного комерційного банку Лівії викрадено "Скарби Бенгазі" – тисячі золотих і срібних монет епохи еллінізму і інші предмети старовини. Це пограбування стало одним із найбільших за всю історію археології. Втрата для світової культури настільки велика, що пошуком злочинців і їх видобутку зайнявся Інтерпол за сприяння ЮНЕСКО. Вірогідно, до розкрадання цінностей причетні самі співробітники банку. Швидше за все, вони скористалися хаосом у країні. "Це зробили люди, які добре знали, що вони шукають", – вважає лівійський археолог Хафед Валад. Крадіжка сталася ще півроку тому, але відомо про неї стало тільки зараз – через військові дії ніякого обліку цінностей не велося, в банку сталася пожежа, грабіжники зуміли, ніким не помічені, вирити підкоп до підземного сховища банку і за допомогою вибухівки зробили пролом, через який і викрали цінності.

Окрім монет, пропали й інші коштовності: медальйони, браслети, сережки, перстні та золото, а також невелика колекція дорогоцінного каміння. 31.10.2011, news.argumenti.ru.

◆ На хуторі Буда нещодавно збиралися науковці та фахівці зі збереження вікових дерев. Там уже вдруге проходив міжнародний науково-практичний семінар "Технологічні особливості охорони, збереження та лікування багатовікового історичного дерева "Дуб Максима Залізняка".

Як розповів директор філії "Холодний Яр" Національного історико-культурного заповідника "Чигирин" Богдан Легоняк, захід відбувся завдяки співпраці з Національним університетом біоресурсів і природокористування України та з Федерацією арбористів Польщі. 02.11.2011, <http://www.day.kiev.ua>. Фото О. Солонця